

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 12. 2020, č. j. S-510/2020-011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 1. 2023, č. j. 8 A 22/2021-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předcházející řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalobci k jeho žádosti ze dne 22. 12. 2020, v níž požádal o nahlédnutí do spisu týkajícího se jeho stížnosti na Mgr. Lucii Petránkovou, advokátku, sdělila, že jeho žádosti nelze vyhovět, neboť stížnostní řízení probíhající u žalované je neveřejné z důvodu, že údaje podléhají režimu mlčenlivosti a mlčenlivostí jsou zavázány i všechny osoby, které se věcí zabývají.

[2] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalované žalobu, v níž uvedl, že žádost o nahlédnutí do spisu odůvodnil tím, že ve věci vystupuje jako poškozený, případně jako osoba přímo dotčená kárným proviněním a patrně bude nutné, aby v zájmu řádného posouzení věci žalovanou reagoval písemně na vyjádření Mgr. Petránkové ke stížnosti žalobce. Vyjádřil přesvědčení, že má právo do spisu nahlédnout, ať už za podpůrné aplikace trestního řádu, případně správního řádu. Není pravdou, že mu nelze povolit do spisu nahlédnout z důvodů tvrzených žalovanou.

[3] Městský soud v Praze nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Konstatoval, že je třeba podle § 35e odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, aplikovat úpravu nahlížení do spisu

obsaženou v § 65 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Nepřisvědčil žalobci, že je v postavení poškozeného, neboť v kárném řízení s advokáty není zaveden institut poškozeného, jakožto osoby, která by v řízení mohla hájit svá práva. Nelze proto ani aplikovat tu část § 65 odst. 1 trestního řádu, která hovoří o právu poškozeného nahlížet do spisu.

[4] S poukazem na rozsudek NSS ze dne 4. 6. 2010, č. j. 5 As 75/2009-78, městský soud dospěl k závěru, že přípis žalované, že žalobci nebude umožněno nahlížení do spisu, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nepochybila, pokud o odeprání nahlížení do spisu v daném případě nevydala formální rozhodnutí; § 65 odst. 1 trestního řádu totiž na rozdíl od § 38 správního řádu s takovýmto formalizovaným postupem nepočítá.

[5] Žalobní argumentace neobsahuje důvody, které by zakládaly právo žalobce, jakožto tzv. jiné osoby nahlížet do spisu, neboť nesvědčí o tom, že by nahlížení do spisu bylo nezbytné k uplatnění jeho práv. Relevantní není ani nepřímý poukaz žalobce na ochranu jeho osobních údajů. Právo nahlížet do spisu obecně neslouží k tomu, aby osoby zjišťovaly, jaké jejich osobní údaje jsou ve spisu obsaženy – to by vedlo k jeho nepřiměřenému rozevření a ve výsledku k mnohem závažnějším újmám na stejném právu jiných osob.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Uvedl, že má právo nahlédnout do spisu žalované o své stížnosti proti jiné advokátce. Rozhodnutí žalované není řádně odůvodněno a ani nevykazuje řádné formální znaky rozhodnutí, není ani rozhodnutím. Nebyl zjištěn skutkový stav pro rozhodnutí. Městský soud nepřezkoumal, zda žalovaná důvodně shledala nenaplnění podmínek na straně stěžovatele pro umožnění nahlédnutí do spisu jakož i to, zda své úvahy, kterými byla vedena, vyjádřila v odůvodnění rozhodnutí přezkoumatelným způsobem. Stěžovateli bylo upřeno právo na spravedlivé řízení, neboť rozhodnutí je pro něj překvapivé a nemohl se vyjádřit k otázkám, které městský soud vzal za klíčové pro rozhodnutí věci. Ve věci nebylo chybně provedeno ústní jednání a nebyl vyhlášen rozsudek při jednání. Nebyl vyžádán správní spis, resp. chybně se v rozsudku městského soudu neuvádí, zda se tak stalo či nikoliv. Bez znalosti spisu žalované nemohla být věc řádně posouzena.

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je advokátem, tudíž splňuje podmínku uvedenou v § 105 odst. 2 s. ř. s., neboť disponuje požadovaným vysokoškolským právnickým vzděláním. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

pokračování

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] K přesvědčení stěžovatele, že má právo nahlédnout do spisu žalované vedeného o své stížnosti proti jiné advokátce, Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že v okamžiku, kdy žalobce žádal o nahlédnutí do spisu, byla věc ve fázi prověřování podnětu stěžovatele a kárné řízení nebylo vedeno (neprobíhalo). Při posouzení žádosti stěžovatele tudíž nebylo možné vycházet z vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), neboť tato vyhláška upravuje již zahájené kárné řízení, nikoli prověřování podnětu k jeho zahájení. Podle § 35e odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, *nestanoví-li tento zákon nebo kárný řád něco jiného nebo nevyplývá-li něco jiného z povahy věci, použijí se v kárném řízení přiměřeně ustanovení trestního řádu*. Nahlížení do spisů je upraveno v § 65 trestního řádu, jehož odst. 1 uvádí, že *obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Totéž právo má zákonný zástupce nebo opatrovník obviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby, jestliže tyto osoby nejsou plně svéprávné nebo je-li jejich svéprávnost omezena. Jiné osoby tak mohou činit se souhlasem předsedy senátu a v přípravném řízení se souhlasem státního zástupce nebo policejního orgánu, jen pokud je toho třeba k uplatnění jejich práv*.

[11] V posuzované věci nelze stěžovatele považovat ve smyslu § 65 odst. 1 trestního řádu za obviněného (byl to stěžovatel, kdo podal podnět k zahájení kárného řízení na jinou advokátku), poškozeného (z pouhého podání podnětu nelze dovozovat, že přesvědčení stěžovatele vyjádřené v žalobě, že je poškozený, je jakkoli opodstatněné) ani zúčastněnou osobu (stěžovateli nebyl zabrán žádný majetek). Stěžovatele není možné považovat ani za jinou osobu, neboť nahlížení do spisu nebylo třeba k uplatnění práv stěžovatele – stěžovatel v kasační stížnosti uváděl pouze zcela obecně a hypoteticky, k uplatnění jakých práv by mu nahlížení mělo sloužit, to však není dostatečné. Pouhá hypotetická úvaha typu, že pokud by ve spise byly obsaženy osobní údaje stěžovatele, mohl by se domáhat ochrany před jejich shromažďováním, nepostačuje totiž k založení práva nahlížet do spisu. Stěžovatel totiž (jak již výstižně konstatoval městský soud) nemá právo podílet se na prověřování jím podaného podnětu a kontrolovat postup žalované. Nemá ani veřejné subjektivní právo na kladné vyřízení své stížnosti či na to, aby žalovaná na základě jeho podnětu zahájila kárné řízení. S poukazem na bod 22 rozsudku NSS ze dne 19. 2. 2020, č. j. 9 As 284/2018–89, je dále na místě uvést, že ani neshledání důvodů pro podání návrhu na zahájení kárného řízení se nemohlo negativně projevit v právní sféře stěžovatele. Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem nesdílí přesvědčení stěžovatele, že měl právo nahlédnout do spisu žalované.

[12] Námitce stěžovatele, že rozhodnutí žalované není rozhodnutím, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť již v rozsudku ze dne 4. 6. 2010, č. j. 5 As 75/2009–78, č. 2233/2011 Sb. NSS, na který přílehavě poukázal městský soud, zdejší soud judikoval, že *„rozhodnutí správního orgánu, kterým nebylo povoleno nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 1, resp. 2 správního řádu z roku 2004 osobě, která není a nebyla účastníkem řízení, nelze považovat za rozhodnutí, kterým se upravuje vedení řízení; takové rozhodnutí nelze podřadit pod kompetenční výluky dle § 70 písm. c) s. ř. s. a podléhá soudnímu přezkumu.“* Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel si protiřečí, neboť sám podal žalobu proti rozhodnutí žalované a nyní v kasační stížnosti namítá, že se o rozhodnutí nejedná.

[13] Stěžovateli lze přisvědčit potud, že rozhodnutí žalované nevykazuje formální znaky rozhodnutí. Neformálnost rozhodnutí však jednak nic nemění na tom, že se materiálně jedná o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. a ani nemá za následek nezákonnost tohoto rozhodnutí, neboť § 65 odst. 1 trestního řádu, jak již výstižně konstatoval městský soud, nepočítá s formalizovaným postupem, na rozdíl od § 38 odst. 5 správního řádu, podle kterého, *odepřel-li správní orgán osobě nahlížet do spisu nebo jeho části, vydá o tom usnesení, které se oznamuje pouze této osobě.*

[14] Námitka, že rozhodnutí žalované není řádně zdůvodněno, neobstojí, neboť z rozhodnutí žalované vyplývá, z jakých důvodů neumožnila stěžovateli nahlédnout do spisu (povinnost mlčenlivosti a z toho plynoucí nevěřejnost řízení). Neobstojí ani námitka stěžovatele, že nebyl zjištěn skutkový stav, neboť skutkový stav je v posuzované věci dán naprosto jednoznačně – jedná se o nevyhovění žádosti stěžovatele o nahlédnutí do spisu vedeného žalovanou o podnětu stěžovatele.

[15] Nedůvodná je rovněž námitka, že se městský soud řádně nezabýval přezkoumatelností a správností úvah žalované. Městský soud se k těmto námitkám vyjádřil v bodu 17 rozsudku, kde poukázal na důvody, jimiž žalovaná své rozhodnutí zdůvodnila, a konstatoval, že rozhodnutí žalované nelze hodnotit jako nepřezkoumatelné. Zároveň se městský soud ztotožnil s důvody, kterými stěžovatelka vysvětlila neumožnění nahlížení do spisu stěžovateli.

[16] Důvodná není ani námitka, že napadený rozsudek je pro stěžovatele překvapivý a že se stěžovatel nemohl vyjádřit k otázkám, které městský soud vzal za klíčové pro rozhodnutí věci. Městský soud se řádně, úplně, srozumitelně, logicky a přesvědčivě vypořádal s žalobní argumentací stěžovatele, v čemž nelze spatřovat překvapivost rozsudku. Stěžovatel ostatně ani žádnou pro něj překvapivou okolnost či úvahu soudu konkrétně nezmiňuje.

[17] Stěžovatel byl přípisem městského soudu ze dne 9. 6. 2021, č.j. 8 A 22/2021–14, poučen, že podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl nebo s tím souhlasí, a že se má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Soud dále stěžovatele vyzval, aby mu svůj případný nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání v této lhůtě sdělil. Stěžovatel na tento přípis nijak nereagoval, městský soud proto nepochybil a postupoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když o věci rozhodl bez jednání. Neobstojí tudíž ani námitka stěžovatele, že ve věci nebylo chybně nařízeno jednání a rozsudek nebyl vyhlášen při jednání.

[18] Výtka stěžovatele, že nebyl vyžádán správní spis a bez jeho znalosti nemohla být věc řádně posouzena, je neopodstatněná, neboť městský soud si správní spis od žalované vyžádal přípisem ze dne 13. 4. 2021, č. j. 8 A 22/2021–8, a opakovaně tak učinil přípisem ze dne 9. 7. 2021, č. j. 8 A 22/2021–19. Spis obdržel (v elektronické formě) dne 15. 7. 2021, a jeho obsah mu tudíž byl znám. Skutečnost, že městský soud v rozsudku ohledně vyžádání spisu a toho, že jej má k dispozici, nic neuvedl, není pochybením, neboť v rozsudku se uvádí zejm. skutečnosti významné pro posouzení věci, argumentace účastníků řízení a právní posouzení

pokračování

věci, nikoli však výčet a průběh procesních úkonů, které předcházely rozhodnutí ve věci samé.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[19] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[20] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu